

III.

Gaarne zou ik naar aanleiding van de geplaatste beschouwingen over punt 1 ook de mijne willen zeggen. Dat ziekenfondsleden hun behoefte aan vrije artsenkenze (de vrijheid om een specialist te raadplegen treedt hierbij zeker op den voorgrond) niet meer openlijk kenbaar maakten, ligt: 1°. aan de geaardheid van het beestje, dat zich liever niet in onaangenzamheden wikkelt met den hem toegewezen of voor dat jaar door hem zelf verkozen behandelenden fondsarts; 2°. aan laksheid; 3°. aan het slechts voelen van die behoefte gedurende een ziekte en het vergeten van die behoefte bij gezond zijn. Om geldelijke overwegingen behoeft in het algemeen een ziekenfonds specialistische hulp niet uit te sluiten, getuige de poliklinieken van specialisten, waar bijna gratis geneeskundige hulp verstrekt wordt. De onder-teekening van recepten en „aanvragen voor ziekenhuisopneming” zonden zonder geldelijke overweging ook van niet-fondsartsen van kracht voor het ziekenfonds moeten zijn. Het uitsluiten van één groep artsen uit een ziekenfonds wordt (en gelukkig) door aanneming van punt 1 opgeheven. Of dit urgent is, zal blijken over eenigen tijd, als de fondsleden zich aan den nieuwen toestand hebben aangepast. Den ongebreideldsten vorm en beoefening van vrije artsenkeus kunnen wij bij ons zelf opmerken. Wij en de onzen raadplegen hoogleraren en specialisten als wij ons wat onlekker voelen en zijn er al heel gauw bij onze familie en vrienden zulks aan te raden. Dat doen wij niet alleen voor oogziekten, chirurgie, oor- neus- en keelziekten, wegens gebrek aan kunde, maar ook voor hartziekten, longziekten, stofwisselingsziekten, orthopaëdie, herniologie en gevoelig kunnen wij daaraan toevoegen maag- en ingewandsziekten, huidziekten, urologie, zenuwziekten enz. enz., specialistische vakken wier urgentie bewezen wordt door het snelle toenemen van het aantal specialisten in die vakken. Waar wij artsen dus zelf het voorbeeld geven, kunnen wij moeilijk onzen patiënten diezelfde handeling kwalijk nemen of aan onze ziekenfondsleden den eisch stellen dit te laten. Natuurlijk behoeven wij niet dien ongebreideldsten vorm voorstaan en aanraden. Est modus in rebus, ook al houden wij ons zelf niet altijd aan dien regel. Van het voorbeeld door collega FUCHS aangehaald (van een arbeidersdorp bij een industriestad) heb ik een soortgelijk voorbeeld ondervonden als gemeente-geneesheer. Daar werd het gemeente-traktament, dat in tweeën verdeeld was, bij mijn vestiging in drieën verdeeld en enkele jaren later in vier porties gesplitst, zeker onaangenaam voor de gevestigde artsen, maar in de oogen van de maatschappij en van het gemeentebestuur in dit geval, een billijke regeling, zooals wij ze zelf ook toepassen ten opzichte van onze werknemers. Het voorbeeld van collega FUCHS is nog gunstiger, want de gevestigde fondsarts op zoo'n dorp zal niet de helft van zijn juist-toereikend inkomen verliezen, maar juist dat gedeelte waar zijn werkgevers niet over tevreden zijn. De belangen van „algemeene artsen” (de titel „huisarts” zou ik liever door „algemeen arts” willen vervangen als strookende meer met de werkeheid in den tegenwoordigen tijd) en specialisten, of liever van fondsartsen en niet-fondsartsen, zijn door aanneming van punt 1 slechts geldelijk gebaat wat de laatsten betreft. Ik acht echter ter wille van de ziekenfondsleden de vrije artsenkeuze een eisch en kan mij niet met collega FUCHS vereenigen, als hij onze Maatschappij tot bevordering der geneeskunst wil vergelijken

met een vakvereniging. Het „algemeen belang”, waartoe *in de eerste plaats*, zooals uit de besprekingen van den laatsten tijd weer duidelijk op den voorgrond treedt, de belangen van onze patiënten behooren, moet onze eischen, ten opzichte van het bindend besluit beheerschen.

Leeuwarden, 12 Mei 1912.

D. A. DE GROOT.

VOORSTEL C VAN DE AFDEELING ARNHEM.

Het hoofdbestuur wil aan voorstel C een zeer belangrijke uitbreiding geven, door aan de voorgestelde commissie tevens een onderzoek naar de geneeskundige verzorging in het leger op te dragen, m. a. w. dus een onderzoek naar een leger-toestand. Deze commissie zou dus haar onderzoek moeten uitstrekken zoowel over den dienst van het geneeskundig en pharmaceutisch als van het verplegend personeel, verder ook een onderzoek moeten instellen naar den toestand van en de verpleging in de militaire ziekeninrichtingen en natuurlijk nog tal van zaken meer. De Maatschappij zou door een dergelijk onderzoek aan een commissie op te dragen zich m. i. op een terrein begeven, dat geheel buiten haar competentie ligt. Wordt een onderzoek naar deze toestanden wenschelijk of noodzakelijk geacht, dan kan dit alleen van de regeering zelf uitgaan of, indien daartoe aanleiding bestaat, het verzoek tot het instellen van een onderzoek alleen door de volksvertegenwoordiging tot de Regeering gericht dienen te worden. Van een onderzoek door een commissie uit de Ned. Maatschappij tot bevordering der geneeskunst zijn naar mijn meening bovendien ook volstrekt geen resultaten van beteekenis te verwachten, omdat toch bijna alle en zeker de voornaamste gegevens voor een dergelijk onderzoek door de regeering, i. c. het departement van oorlog verstrekt zouden moeten worden en het, dunkt mij, minstens zeer twijfelachtig zou zijn of het departement van oorlog bereid gevonden zou worden om deze gegevens aan een particuliere commissie te verstrekken.

Meent de Maatschappij echter werkelijk, dat de geneeskundige verzorging van de militairen van de landmacht zooveel te wenschen overlaat en er dus dringend behoefte aan verbetering bestaat, dan is m. i. de eenig aangewezen weg voor de Maatschappij om zich met een verzoek hetzij tot de regeering, hetzij tot de volksvertegenwoordiging te richten, in welk verzoek dan de wenschelijkheid of noodzakelijkheid van een dergelijk onderzoek aangetoond zou moeten worden.

Aangezien deze door mij op de laatste kringvergadering alhier te berde gebrachte bezwaren tegen het voorstel van het hoofdbestuur algemeene instemming bij de aanwezige leden vonden, voldoe ik door deze aan het bij die gelegenheid tot mij gerichte verzoek om deze bezwaren door publicering in het *Tijdschrift*, ook aan het oordeel van meer leden te onderwerpen.

Nijmegen, 10 Mei 1912.

TH. AMESCHOT.

A. Z. A. EN HET ADRES DER GENEESKUNDIGE VEREENIGING TOT BEVORDERING VAN HET ZIEKENHUISWEZEN.

Slechts een kleine plaatsruimte vragen wij nog ter beantwoording van het stuk van den heer WORTMAN in het jongste nummer van het *Tijdschrift*. Wat